

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Oszályozás

397

Hely

Idő

"1922"

Személy

Szerző:

Cím: *Cigánybál a Józsefvárosban*

Forrás:

*Új Nemzedék*Bp.
(Hely)1922. 7/12
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Old

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Cigánybál a Józsefvárosban

— Az Új Nemzedék tudósítójától. —

A sötét és kihalt Práter-utca hirtelen megélénkül. Behuzott nyaku alakok óvatoskodnak az egykori Apostol-kávéház elé, melyet a népszavazás öröme most kereszteltek át Sopron névre. Fél türom a télikabátom gallérját, szemembe húzom a kalapom, aztán indulok befelé. Az ajtóban megállítanak.

— Csakis zenész uraknak szabad belépni! — mondják szigoruan.

— Ne izélj má! — válaszolok cigányosan. — Nem látod, hogy én is rom (cigány) vagyok?

Beengednek. Fülembé csörög a verkli éles trillája. A terem jobbszárnyában, az elhuzott billiárdasztalok helyén már élénkül a tánc. A sok rám meredő arc közül Rudi bácsira ismerek. Nem sokat kéreti magát, nekifog a beszédnek:

— Kuthy Józsefné özvegy cigányasszony rendezte ezt a bált. Most még kevesen vagyunk. Reggel felé, ha a romák (cigányok) megérkeznek a lóvával (pénzzel), akkor lesz itt igazán élet. Hát még ha a tavalyit látna... Az volt igazi mulatság. Itt volt akkor Magyar,

Sovánka, Vörös Misi, csupa uri cigány. Az igazat mondván, ez csak olyan polyák bál. Egy csomó gádzsót (magyart) és kanyhallót (csibészt) is beeresztettek már.

— Hogy miért játszik verkli?... A roma nem szereti a cigányzenét. Eleget hallja egész életében. Meg aztán ha hegedű van kéznél, mindjárt kész a háborúság. Minden cigány magát tartja a legnagyobb művésznek, összevesznek, szaladnak a hegedűért, hogy bebizonyítsák, ki játszik jobban, fejbe kólintják egymást és megvan a kár.

A verkli csárdásba lendül. A párok kilépnek az asztalok közül, átfogják egymás derekát. Szabadon maradt karjukat arcuk elé emelik s könyökökkel verik a taktust. A férfiak két kezükbe fogják a fejüket, figurákat csinálnak, rikoltozva topognak egy helyben. A lányok párducos hajlékonyságukkal tülkölnek a férfiakon is. Fekete haj, szikrázó szemek. Csodálatosan szilaj s egyben ritmikus rángással követik a zenét. Egynehányan cigarettát van a szájában. Az egyik előttem igazítja meg a harisnya nyáját, még csak nem is szégyellős. Legszívesebben a tükör előtt táncolnak, hogy gyönyörködni tudjanak önmagukban.

Végre megérkeznek a bandák is a

muzsikálásból. A ruhatáros elszedi a hegedűket, nehogy baj legyen a művészet miatt. Van már lóvé, megkezdődik a piálás (ivás) s új, hallatlan csárdásba duhajodik a lelkesedés. A szmokingok összevegyülnek a ríktó női ruhákkal. A góri (tulajdonos) pezsgőt bont s ő maga is a táncolók közé áll. Példáját követi Bauer hentes, a cigányok udvari szállítója. Most látom igazán, hogy táncolni csak a cigány tud. Addig buzsa mások talpa alá, míg aztán ő maga lesz benne a mester.

Mégegyszer végigjáróm a termet s megtudom, hogy a bálkirálynőt Kiss Mancinak, a Bildácsnál is híresebb verklis pedig Horváth Ferinek hívják. Amikor a bevétel iránt érdeklődöm, bosszusan mondja egy hosszúfűlbevalós néni: — Mit ér a bevétel, ha tíz százalék ajótékonytságot, vigalmi adót, nagy adót, kis adót kell fizetni. Nem marad semmi. Kint az ajtóban tele szájjal vitatkozik két füstös.

— Ne menj be, elköltöd a lóvédát.

— Nem bánom. Itt maradok reggelig, legalább megspórolok a kapupénzt.

Ez is jól adja. Elkölt 100 koronát, hogy megtakarítson kettőt. Csóri vajda majd pénzügyminisztert csinál belőle Nagyidán.

nyomda 1920